

C

Mielipide

hs.mielipide@hs.fi

Puhelin: (09) 1221 ma-pe 11.30-12.30

PL 71, 00089 Suomi

Lyhyiden kirjoitusten enimmäispituus on 750, pitkien 3 200 ja jatkopuheenvuorojen 2 200 merkkiä välilyönteineen. Lähetä tekstin mukana yhteystietosi. Ei liitetiedostoja. Tekstejä voidaan muokata tai lyhentää tarvittaessa. Hyväksymme nimimerkin vain poikkeustapauksissa. Tarkat ohjeet: HS.fi/mielipide.

Myös tulevien luokanopettajien pitää osata opettaa taito- ja taideaineita

”Ymmärrämme tutkimuksen arvon ja merkityksen, mutta painottuuko se jo liikaa nykyisessä opettajankoulutuksessa?”

Suomi nousi agraariyhteiskunnasta tietotekniikan ja teknologian huippumaaksi muutaman sukupolven aikana. Tehokkuuden takana oli opettajien – kansankynttilöiden – valtava työ, jolla he kansan luku- ja kirjoitustaidon lisäksi nostivat huomasti kulttuurin ja taiteiden tuntemuksen ja tuottamisen tasoa.

Opettajat toimivat urheilu- ja kulttuuritapahtumien organisaattoreina, nuorisoseuratoiminnan järjestäjinä, voimisteluseurojen vetäjinä, käsityöharrastuksen ohjaajina ja tarpeen vaatiessa myös muusikkoina ja kantoreina. Kaiken takana oli perinteinen, taitoja painottava opettajankoulutus, joka antoi opettajille monipuoliset mahdollisuudet oppilaiden tunnekasvatukseen.

Taito- ja taideaineiden tärkein tehtävä on parantaa ihmisten elämänlaatua tuomalla harrastusten kautta ihmiset loppumattomien mielekkäiden mahdollisuuksien ääreen. Taito- ja taideaineille tyypillinen yhteinen tekeminen korostaa yhteisöllisyyden, keskinäisen luottamuksen ja toisista välittämisen merkitystä, joiden kautta opitaan sosiaalisia taitoja ja empatiaa.

NYKYISIN opettajankoulutuksessa painotetaan toisenlaisia arvoja: tietojen lisäksi tutkimuksen rooli on kohonnut tärkeään asemaan. Vastaavasti taitojen opettaminen on kustannusten vuoksi painettu lähes nollassolle.

Ymmärrämme tutkimuksen arvon ja merkityksen, mutta voidaan kuitenkin kysyä,

”Yhteinen tekeminen korostaa yhteisöllisyyden ja toisista välittämisen merkitystä.”

painottuuko se jo liikaa nykyisessä opettajankoulutuksessa. Pelkkä tutkimustieto kun ei anna valmiutta ja taitoa opettaa musiikkia, liikuntaa, käsityötä tai muita oppilaiden kasvua ruokkivia taito- ja taideaineita.

YLIOPISTOSTA riippuen tuleva luokanopettaja saa esimerkiksi musiikissa opetusta yhteensä noin kolmestakymmenestä tunnista runsaaseen yhdeksääkymmeneen tuntiin, johon sisältyvät myös soitto tunninit. Tältä pohjalta olisi kyettävä opettamaan koko alakoulun oppimäärä. Tilanne on pitkälle samanlainen kaikissa tunnekasvatuksen kannalta keskeisissä taitoaineissa, joskin liikunnan asemaa on alettu terveystieteiden vetoamalla korostaa. Monissa yliopistoissa sivuainevalikoimaa on kuitenkin rajoitettu erityisesti taito- ja taideaineissa.

Tulevaisuuden luokanopettajilla ei enää ole niitä perinteisiä taitoja, joita tarvitaan kaikilla luokkatasoilla: soitto, laulu, kuvataide, kädentaidot, draama, kotitalous, leikki ja liikunta. Näin koulutyöstä vähenee yhteisen tekemisen ilo ja samalla tärkeä tunnekasvatus jää varjoon. Missäpä taidot voitai-

siin oppia, kun siihen tarvitaan tuntikausia harjoitusta ja ne opitaan ainoastaan harjoittelemalla taitavan opettajan ohjauksessa?

YLI kahdenkymmenenviiden vuoden kokemuksella meistä tuntuu siltä, että on erityisen valitettavaa, että tulevaisuuden opettajien taidoista on kiinnostunut vain harva opettajankoulutusta koskevien päätösten tekijä. On tullut aika kysyä: minkälaista tulevaisuutta varten me luokanopettajia koulutamme? Teesimme tulevaisuutta silmällä pitäen on: taidot ja tekeminen kunniaan tietojen ja tutkimusten rinnalle!

Antti Juvonen
filosofian tohtori, professori
Itä-Suomen yliopisto

Kimmo Lehtonen
kasvatustieteen tohtori, professori
Turun yliopisto

Heikki Ruismäki
filosofian tohtori, professori
Helsingin yliopisto